

Kunnskapsdepartementet

Vår ref: 2020/1156
Vår dato: 08.01.2021

Deres ref:
Deres dato:

Høringssvar - Endring i barnehageloven - opplæringsloven og friskoleloven - Behandling av personopplysninger

Kompetanse Norge viser til høringsbrev av 04.11.2020, der vi har fått oversendt høringsnotat med forslag til endringer i barnehageloven, opplæringsloven og friskoleloven med forskrifter. Vi viser videre til utsatt frist fra 04.01.2021 til 10.01.2021.

Bakgrunnen for endringsforslagene er personvernforordningen i EU (Europaparlamentets- og rådsforordning (EU) 2016/679), heretter personvernforordningen, som også er innlemmet i EØS-avtalen.

Under følger vår høringsuttalelse. Det vil først redegjøres for Kompetanse Norges oppgaver og endringsforslagenes relevans for vårt arbeid. Deretter vil vi vise til noen eksempler på utfordringer i forbindelse med behandling av personopplysninger, og det generelle behovet for klarere hjemmelsgrunnlag. Videre vil vi komme med noen konkrete innspill til noen av de foreslåtte endringene, og avslutningsvis komme med noen generelle merknader.

1. Forholdet til Kompetanse Norges oppgaver

Det overordnede formålet med de foreslåtte endringer er ifølge departementet ivaretagelse av personvernforpliktelsene etter personvernreglementet. Kompetanse Norge utfører blant annet oppgaver som er underlagt opplæringsloven og som innebærer utstrakt behandling av personopplysninger.

Etter Kompetanse Norges vurdering, berører endringsforslagene flere av direktoratets ansvarsområder, herunder områder der Kompetanse Norge ikke er direkte omtalt i høringsnotatet. Kompetanse Norge ønsker derfor å gi en kort presentasjon av direktoratets oppgaver og hvordan disse oppgavene berøres av endringsforslagene.

1.1. Endringsforslagenes relevans for Kompetanse Norges virksomhet

Endringsforslagene har for det første relevans for Kompetanse Norge med hensyn til å få etablert klarere hjemmelsgrunnlag for behandling av personopplysninger i forbindelse med utføringen av oppgavene direktoratet er tildelt fra Kunnskapsdepartementet.

Postadresse

Postboks 236 Sentrum
0103 Oslo
Telefon 23 38 13 00

Besøksadresse

Karl Johans gate 7, Oslo
Rådhusgaten 2, Bergen
Strandgata 8, Tromsø

Internett: www.kompetansenorge.no

E-post: postmottak@kompetansenorge.no

Org.nr.: 974 788 985

Kontonr.: 8276 01 00389

Saksbehandler

Serine M. A. Lauritzen
seniorrådgiver

For det andre har hjemmelsarbeidet relevans med hensyn til å trekke grensen mellom hvilke oppgaver som hører inn under Utdanningsdirektoratet og hvilke som nå hører inn under Kompetanse Norges mandat. Etter Kompetanse Norges vurdering fremstår ikke dette skillet tilstrekkelig klart i høringsnotatet. For at Kompetanse Norge skal kunne utføre oppgavene i henhold til personvernregelverket er det viktig at hjemmelssituasjonen oppdateres i takt med endringene og i tråd med gjeldende ansvarsfordeling.

Kompetanse Norge mener det bør skilles mellom barn og unges opplæringsløp som hører til Utdanningsdirektoratet og det opplæringsløp som tilbys voksne og som tilligger Kompetanse Norges mandat. Ideelt sett bør disse reguleres adskilt, ettersom de har svært ulik karakter og er underlagt ulike direktorater. Vi viser i denne forbindelse til vårt høringssvar i forbindelse med NOU 2019: 23 Ny opplæringslov,³ der vi argumenterer for at det vil være mest hensiktsmessig å regulere all grunnskoleopplæring for voksne i en egen lov, eller at formålsparagrafen i opplæringsloven lages todelt slik at den definerer et eget formål med voksenopplæringsloven for å få frem de nevnte forskjeller. Under kommer noen eksempler på oppgaver der vi har behov for tydeligere hjemmelsgrunnlag.

1.2. Karriereveiledning

Kompetanse Norges rolle som nasjonalt systemansvarlig for karriereveiledning krever behandling av personopplysninger. De ulike behandlingsgrunnlagene er i dag å utføre oppgaver i allmennhetens interesse / utøvelse av offentlig myndighet i kombinasjon med tildelingsbrev og i noen sammenhenger samtykke.

Kompetanse Norge behandler i dag personopplysninger for:

- Personlig karriereveiledning på nett og telefon
- Karakterkalkulatoren på utdanning.no
- Brukernes «Favoritter» på utdanning.no

1.3. Realkompetansevurdering

Veiledning, foredragsvirksomhet, arbeid med kompetanseheving og nettverksarbeid knyttet til realkompetansevurdering i grunnopplæringen er fra 1.1.2020 overført fra Utdanningsdirektoratet til Kompetanse Norge.

Kompetanse Norge har hatt et overordnet, nasjonalt ansvar for realkompetansevurdering og har blant annet presentert data om bruk av realkompetansevurdering i statistikkbanken. Disse dataene er samlet inn fra eksterne kilder, og Utdanningsdirektoratet har gjort oss oppmerksom på at det er mangler i statistikken om realkompetansevurdering i grunnopplæringen.

Kompetanse Norge har gjennomført noen egne undersøkelser om praksis, knyttet til prosjektene Visible Skills of Adults (VISKA) og Forsøk med modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY), der det har vært rapportert om metoder og antall vurderinger. Disse har vært anonymisert og det er ikke samlet inn personopplysninger. Kompetanse Norge ønsker å bistå fylkeskommunene og andre kompetansepolitiske aktører med god og oppdatert veiledning, foredragsvirksomhet, arbeid med kompetanseheving og nettverksarbeid knyttet til realkompetansevurdering. Kompetanse Norge trenger derfor å presentere relevante og oppdaterte data om realkompetansevurdering i statistikkbanken. I tillegg er det ønskelig å gjøre kvalitative undersøkelser for å supplere kunnskapsbehov som kvantitative data ikke kan dekke.

1.4. Forsøk med modulisert fag- og yrkesopplæring, MFY

Kompetanse Norge har ansvar for tre pågående forsøk innen grunnopplæring for voksne:

- Forberedende voksenopplæring (FVO), et forsøk med nye modulstrukturerte læreplaner spesielt tilpasset voksne.

- Modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY), et forsøk med modulstrukturerte læreplaner i utvalgte lærefag med utgangspunkt i VG3. Dette forsøket ble overført fra Utdanningsdirektoratet 1.1.2020.
- Kombinasjonsforsøket, et forsøk der FVO og MFY kombineres i ett felles opplæringsløp.

I denne forbindelse er innhenting av kvalitative og kvantitative data vesentlig for å kunne legge grunnlag for en videre utvikling av opplæringstilbudet for voksne. Dette vil også kunne innebære behov for å håndtere personopplysninger.

1.5. Kompetansepolitiske virkemidler

Kompetanse Norge har ansvar for å iverksette spesifikke kompetansepolitiske virkemidler, som kompetansepluss, tilskuddene i Kompetanseprogrammet, bransjeprogrammene og tiltak for voksne i videregående opplæring. Disse aktivitetene innebærer data-innsamling for å kunne følge opp og videreutvikle ordningene.

Kompetanse Norge vil også kunne ha behov for å samle inn personlige data for å følge opp enkeltpersoner gjennom kompetanseutviklingstiltak og etterfølgende etablering i arbeidslivet og derved danne et kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av helhetlige og sammenhengende kompetansetiltak for voksne.

1.6. Eksempler på praktiske utfordringer

1.6.1. *Karriereveiledning.no og utdanning.no*

Seksjon for utdanning- og arbeidsmarkedsinformasjon og seksjon for karrieretjenester er ansvarlig for nettsidene utdanning.no og karriereveiledning.no. Disse sidene behandler i liten grad personopplysninger i dag for å slippe unna utfordringer knyttet til å etablere hjemmel.

Utdanning.no behandler personopplysninger basert på samtykke i ett verktøy: «Karakterkalkulatoren».¹ Tjenesten lar brukere lagre karakterene sine dersom de oppretter en bruker eller logger inn med Feide. Samtykke er vurdert som akseptabelt, ettersom tjenesten fungerer like godt uten å behandle personopplysninger. Brukerne må da legge inn alle karakterene sine hver gang de ønsker å benytte tjenesten. Et tydelig behandlingsgrunnlag i lov/forskrift ville gjøre det mulig å hente karakterene direkte fra UNIT, og slippe det tidkrevende arbeidet med å registrere alle sine fag og karakterer manuelt.

Kompetanse Norge er avhengig av velvilje fra Fylkeskommuner og VIGO for å få tilgang på informasjon om elever og lærlinger i videregående skole. På grunn av dette kan ikke direktoratet gi dekkende informasjon om for eksempel regionalt arbeidsmarked.

Karriereveiledning.no behandler personopplysninger i den nasjonale digitale karriereveiledningstjenesten.

1.6.2. *Ny tjeneste «Linje»*

Kompetanse Norge har i 2020 kjøpt produktkonseptet «Linje». Dette er et verktøy for å forenkle effektiv formidling av informasjon tilknyttet valg av videregående opplæring for ungdomsskoleelever. Elevene/barn (13-16 år) logger på med Feide, og lagrer interesser og informasjon om sin (Utdannings-) «Linje». For at en slik tjeneste skal kunne tas i bruk, er vi avhengige av supplerende hjemmelsgrunnlag for behandling av personopplysninger.

¹ «Karakterkalkulatoren» lar sluttbrukere registrere fag og karakterer, og regner ut hvor mange poeng de har. Dette matches mot fjorårets poenggrenser for utdanninger, og gir en indikasjon på hva de kan få studieplass på. Dette er det mest populære verktøyet på utdanning.no.

2. Behovet for klarere hjemmelsgrunnlag, jf. GDPR Artikkel 6 nr. 3

Som Kunnskapsdepartementet redegjør for innledningsvis i høringsnotatet, er det mest aktuelle behandlingsgrunnlaget i offentlig forvaltning alternativene i Artikkel 6 nr. 1 bokstav c) og e), som krever supplerende grunnlag i nasjonal rett.

Kompetanse Norge er enig i at det så langt det er mulig bør etableres klare hjemmelsgrunnlag. Kompetanse Norge viser i den forbindelse til høringsnotatet punkt 2.1.3, herunder departementets omtale av krav til behandling av særlige kategorier av personopplysninger.

Det nåværende hjemmelsbildet på tvers av forvaltningsområdene fremstår etter Kompetanse Norges vurdering som noe uoversiktlig og fragmentert. Kompetanse Norge ser det derfor som positivt at det arbeides med nye hjemler slik at personvernregelverket lettere kan ivaretas av alle involverte virksomheter.

Hva gjelder de nærmere krav til supplerende rettsgrunnlag, viser departementet til at det i alle fall er tilstrekkelig med hjemmel i lov og forskrift, og at det er tilstrekkelig at behandlingen fremgår forutsetningsvis av lov. Det er imidlertid noe uklart hvordan et relativt klarhetskrav vil utspille seg i praksis på tvers av forvaltningssektorene. Vi mener derfor at det er viktig at etableringen av slikt supplerende rettsgrunnlag skjer på en konsekvent og samstemt måte på tvers av forvaltningen. Fra Kompetanse Norges ståsted er det viktig å unngå bestemmelser som virker ekskluderende for Kompetanse Norges behandling av personopplysninger, hvilket kan være en risiko der andre virksomheter nevnes eksplisitt. Det er viktig at hjemmelsgrunnlaget samsvarer med oppgavefordelingen i direktoratene. Dette kommenteres nærmere under.

For Kompetanse Norges del er det viktig at vi har de nødvendige hjemler i lov og/eller forskrift til å behandle de personopplysninger som kreves for å utføre de oppgaver vi er tildelt. Effektivitetshensyn tilsier at slike hjemler bør prioriteres. Dette er bakteppet for våre innvendinger om justeringer vi mener er nødvendige, og ellers vårt syn på departementets endringsforslag.

Videre støtter Kompetanse Norge departementets tilnærming hva gjelder å gi «ytterligere og mer detaljerte regler» og at disse vil egne seg best i forskrift, jf. høringsnotatet punkt 1.

Departementet mener det kan være behov for ytterligere og mer detaljerte regler om behandling av personopplysninger som det ikke er naturlig å regulere i lov. Utdypende bestemmelser egner seg etter departementets syn best i forskrifts form da innholdet kan bli detaljert og omfangsrikt. Det foreslås derfor at departementet kan gi nærmere regler i forskrift om de ulike behandlingene. Dette kan omfatte blant annet formålet med behandlingen, behandlingsansvar, hvilke personopplysninger som kan behandles, hvem det kan behandles personopplysninger om, adgangen til viderebehandling til andre formål, utlevering, registerføring og tilgang til registre. [våre understrekninger]

Vi mener imidlertid at forskriftene ikke bør bli *unødige* detaljerte, ettersom dette kan føre til at de blir lite anvendelig eller at de må oppdateres ofte for å kunne fungere i praksis.

3. Kompetanse Norges kommentarer til enkelte endringsforslag

Endringsforslagene til opplæringsloven anses mest relevante for Kompetanse Norges oppgaver. I hovedsak kommenterer Kompetanse Norge derfor de foreslåtte endringer til opplæringsloven med forskrift.

3.1. Forslag til endringer i opplæringsloven

3.1.1. Opplæringsloven § 14-4

I utkast til ny § 14-4 i opplæringsloven har departementet adressert et sentralt tema mht. å tydeliggjøre det supplerende rettsgrunnlaget for behandling av personopplysninger i forbindelse med de oppgaver som blant annet Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge utfører. Ved eksplisitt å nevne kun en eller noen få aktører, vil bestemmelsen kunne fremstå uttømmende og følgelig avskjære andre relevante aktører – slik som Kompetanse Norge – fra å være omfattet.

Vi mener derfor at det her er nødvendig med en justering som gjør at man unngår en slik situasjon der eksempelvis Utdanningsdirektoratet omfattes, men ikke Kompetanse Norge. Dette mener vi for det første fordi det bedre vil reflektere og fange opp ansvarsfordelingen så lenge grunnskoleopplæring for voksne forblir underlagt opplæringsloven. Videre mener vi at det er nødvendig for Kompetanse Norge å få på plass tydelig supplerende hjemmelsgrunnlag etter Artikkel 6 nr. 3, ettersom oppgavene i stor grad omhandler behandling av personopplysninger.

3.1.2. Opplæringsloven § 15-10

I utkast til ny § 15-10 i opplæringsloven har departementet i første ledd eksplisitt nevnt «[k]ommunar, fylkeskommunar og lærebedrifter», som etter vårt syn kan tyde på at den er ment uttømmende slik at det bare er disse som har rett til å behandle personopplysninger. Av bestemmelsens femte ledd, kan det imidlertid fremstå som at også andre enn disse kan gis adgang til å behandle personopplysninger på opplæringslovens område. Sett i sammenheng tolker vi derfor bestemmelsen dithen at den er ment å gi adgang til eksempelvis delegering av behandlingsansvar gjennom forskrift.

Vi ønsker derfor avklaring av eventuell tolkningstvil mellom første og femte ledd i bestemmelsen, slik at det kommer tydeligere frem hvorvidt bestemmelsen er ment uttømmende hva gjelder hvem som kan behandle personopplysninger etter § 15-10 og hvem det skal kunne gis forskrift om at kan behandle personopplysninger – med andre ord er spørsmålet hvorvidt opplistingen av «[k]ommunar, fylkeskommunar og lærebedrifter» er ment å være uttømmende.

Vi anser i utgangspunktet bestemmelsen som et godt bidrag til økt åpenhet og klarhet i forbindelse med etterlevelse av personvernreglementet i forvaltningen på opplæringslovens område. Hvorvidt det her likevel er nødvendig å foreta justeringer, beror derfor etter vår vurdering på hvilken tolkning som skal legges til grunn. Forutsatt at vi tolker bestemmelsen riktig ved å se en adgang til å gi forskrift som eksempelvis hjemler Kompetanse Norges behandling av personopplysninger i forbindelse med våre oppgaver på opplæringslovens område, mener vi at det ikke er nødvendig med justeringer. Dersom bestemmelsen derimot *ikke* åpner for å gi forskrift som kan gi Kompetanse Norge behandlingsansvar, mener vi at justeringer er påkrevd.

3.2. Forskrift til opplæringsloven

3.2.1. Kapittel 2: §§ 2-1 til 2-8

I forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova, har Kunnskapsdepartementet foreslått flere endringer i *Kapittel 2 Rapportering og evaluering av opplæringsverksemda*, som vi mener bør justeres. Det vi primært mener at bør endres er at det kun er Utdanningsdirektoratet som nevnes og ikke Kompetanse Norge. Dette mener vi er uheldig utfra den nevnte utviklingen innen ansvarsfordelingen mellom Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge, der fordelingen av oppgaver er under utvikling. Vi foreslår derfor at bestemmelsene justeres til å

også omfatte Kompetanse Norge der dette er nødvendig for utføringen av våre ansvarsoppgaver og vårt samfunnsoppdrag.

3.2.2. § 22A-3 Innhenting av opplysninger ved skolebytte

I forskriften § 22A-3 foreslår departementet en bestemmelse som vil være av relevans for Kompetanse Norge i relasjon til f.eks. vitnemål eller kompetansebevis i forbindelse med ansvaret for voksenopplæring o.l. Det er fordi det legges opp til grunnskoleopplæring for voksne der denne som regel vil fungere annerledes enn for barn/unge med et 10-årig løp, ettersom voksne ofte har en realkompetanse som gjør at løpet kan legges annerledes. Gjennom Kompetanse Norges ansvar for realkompetansevurdering og modulforsøk (forsøk med modulisert fag- og yrkesopplæring), vil det kunne oppstå behov for adgang til å innhente opplysninger om tidligere gjennomført opplæring i forbindelse med skolebytte. Vi mener derfor at det er for snevert når det kun er «skolar» som her omtales, og at dette derfor bør justeres.

§ 22A-3 Innhenting av opplysninger ved skolebytte

I den utstrekning det er nødvendig for formål som nemnt i opplæringslova § 15-10 andre ledd kan skolar som er omfatta av opplæringslova innhente følgjande opplysningar om elevar og vaksen deltakarar i forbindelse med skolebytte:

- a. tidlegare gjennomført opplæring, inkludert fagsammensetning*
- b. karakterar som skal førast på vitnemål eller kompetansebevis*
- c. fråvær som skal førast på vitnemål eller kompetansebevis.*

Ein skole kan dele dei opplysningane frå vedtak om skolebytte etter opplæringslova § 9 A-12 som den nye skolen treng for å kunne vareta eleven som flyttast og andre elevar på skolen.

Skolene kan også dele andre opplysningar som er relevante for opplæringa til eleven dersom eleven eller foreldra tillet det. [våre understrekninger]

3.2.3. § 22A-2 Krav til tilgangsstyring

Kompetanse Norge stiller spørsmål ved om forslag til bestemmelsen om krav til tilgangsstyring er overflødig. Dette er fordi bestemmelsen synes å gjenta det ansvar som allerede følger av forpliktelsene etter personvernforordningen.

Videre unnlater bestemmelsen å nevne andre viktige personvernprinsipper/tiltak som ligger under informasjonssikkerhet, slik som eksempelvis kryptering, autentisering, sletting, retting, dataminimering etc.

4. Generelle merknader

4.1. Tilskuddsforvaltning

Vi syns det er positivt at departementet adresserer hjemmelsspørsmålet i relasjon til Artikkel 6 nr. 3 i forbindelse med tilskuddsordninger på opplæringslovens område. Vi er enige i at reglement for økonomistyring i staten er tilstrekkelig som supplerende grunnlag, slik departementet påpeker under punkt 4.8.3:

Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norges behandling av personopplysninger i slike tilfeller er nødvendig for å oppfylle kravene i reglement for økonomistyring i staten. Departementet legger dermed til grunn at det er tilstrekkelig supplerende rettsgrunnlag

for denne behandlingen. Departementet mener derfor det generelt ikke er behov for et tydeligere supplerende rettsgrunnlag for behandling av personopplysninger i forbindelse med tilskuddsforvaltning på opplæringsområdet. [våre understrekninger]

På lengre sikt kan det likevel etter vår vurdering være hensiktsmessig at også behandling av personopplysninger i forbindelse med tilskuddsordninger på opplæringsområdet forskriftsfestes, slik at grunnlaget tydeliggjøres.

4.2. Arbeid med kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Kompetanse Norge er regjeringens kompetansepolitiske rådgiver, og har i den rollen blant annet fått tildelt vurderings- og analyseoppgaver som er nedfelt i Virksomhets- og økonomiinstruks for Kompetanse Norge, punkt 3.3. Der fremgår blant annet:

- Løpende bidra med råd og analyser til departementet som er viktig for politikkutforming, måloppnåelse og regelverksarbeid.
- Sørge for at det utvikles og formidles kunnskap, herunder statistikk, om kompetansepolitikk, livslang læring, kompetansebehov, og voksnes behov for og deltakelse i karriereveiledning, opplæring og utdanning.

Tilgang til data muliggjør utarbeidelse av statistikk og kunnskap om kompetansefeltet, noe som er en vesentlig faktor for at Kompetanse Norge skal kunne bidra med råd og analyser til departementet.

Data om voksnes grunnopplæring er mangelfulle. Tallene som er innhentet (av Utdanningsdirektoratet) blir betegnet som lite troverdige/pålitelige av datainnsamleren (spesielt gjelder dette tall om realkompetansevurdering) og det er lite data som innhentes. Dette henger dels sammen med at opplæringsløpene for voksne ikke følger ordinære løp beregnet på barn og unge, som er hovedmålgruppen for innsamling av data i dag. Voksne har i dominerende grad tilpassede opplæringsløp basert på realkompetansevurdering. Dette vil kreve datainnsamling med andre spesifiseringer enn det som samles inn i dag.

Kompetanse Norge foreslår at opplysningskategoriene for grunnskolen, foreslått under punkt 4.5.4.3 i høringsnotatet (Kommunens rapporteringsplikt), for voksne deltakere i grunnskolen blir erstattet med hovedkategorier, på lik linje med hovedkategoriene foreslått for videregående under punkt 4.5.4.3 (Fylkeskommunens rapporteringsplikt). I dag blir det ikke samlet inn individdata for grunnskolen. Behovet for slike data for voksne i grunnskolen er tydeliggjort ved flere anledninger, blant annet fra departementsnivå. Både det kompetansepolitiske feltet og aktører som jobber med inkludering av innvandrere er avhengig av slike data til statistikk og forskning. Per i dag mangler statistikk til å kunne følge med på og følge opp tilbudet til voksne i grunnskolen på en tilfredsstillende måte. Utviklingen på voksenopplæringsfeltet, med modulisererte og samorganiserte opplæringsløp, tilsier videre at det blir nødvendig med en enhetlig måte å kategorisere og registrere voksne i opplæring på.

Hovedkategoriene foreslått i høringsnotatet løser ikke utfordringene knyttet til tilbudene for voksne i videregående opplæring og i hvilken grad disse tilpasses, som nevnt over. Tilpassing og andre elementer relevante for voksne bør for eksempel inn i tillegg. De løser heller ikke utfordringene som modulforsøkene vil utløse ved en eventuell implementering.

Nasjonale læringsmiljøundersøkelser (punkt 4.5.4.4) omfatter kun barn og unge. Undersøkelsen som gjelder voksne, Voksenopplæringsundersøkelsen, er ikke nevnt. Undersøkelsen er frivillig for skolene, og den blir ikke delt som tallgrunnlag, <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/voksenopplaringsundersokelsen/>.

Kompetanse Norge har forsøkt å hente kunnskap fra undersøkelsen. Vi har lite kunnskap om den, ut over at Utdanningsdirektoratet har svart at få svar gjør at de ikke deler data. Vi fikk utlevert antall leverte besvarelser på landsbasis per semester for 2016 og 2017, samt enkelte

fordelinger på spørsmål for ett semester i 2016. Kompetanse Norge ser behov for at denne typen undersøkelser regelmessig gjennomføres også for voksne, og at data blir gjort tilgjengelig.

4.2.1. Kompetanse Norges rolle som systemansvarlig for karriereveiledning

Utdanningsdirektoratets rolle som kvalitetsoppfølger er beskrevet i høringsnotatet. Det vises særlig til høringsnotatet pkt. 4.5.2 og 4.5.3.

Hva gjelder Kompetanse Norges oppgaver vises det til pkt. 1.2 ovenfor. Kompetanse Norge vil i denne forbindelse peke på at Kompetanse Norge har en rolle som systemansvarlig for karriereveiledning.

4.3. Om behandling av personopplysninger til statistikk og analyse

I punkt 2.2.7 i høringsnotatet fremgår det at det ikke kreves supplerende behandlingsgrunnlag for å benytte personopplysninger til statistikk og forskning for behandling «hos den behandlingsansvarlige».² Vi er enige i at dette følger av personvernforordningen. Videre er det etter Kompetanse Norges vurdering mulig for en offentlig virksomhet å få tilgang til personopplysninger fra andre virksomheter for behandling til forskning og statistikk i allmennhetens interesse, dette i henhold til GDPR Artikkel 6 nr. 1 bokstav e). Vi forutsetter her at den offentlige virksomheten som mottar opplysningene har ansvarsområder som omfatter og nødvendiggjør slik behandling, likevel slik at det ikke er nødvendig med egen lov- eller forskriftshjemmel til dette. Det vises i denne forbindelse særlig til personopplysningsloven § 8, som omfatter nettopp denne type behandling. Behandlingen forutsetter at det foreligger «nødvendige garantier» iht. GDPR art. 89 nr. 1, hvilket den utleverende virksomhet også skal sikre før utlevering skjer.

Ovennevnte prinsipper er viktige også for Kompetanse Norge virksomhet. Det er sentralt for Kompetanse Norge å ha tilgang til data fra utdanningssektoren samt å kunne behandle personopplysninger til statistikk og forskning.

Kompetanse Norge ser likevel at departementet foreslår at det innføres en egen hjemmel for behandling av personopplysninger til statistikk og forskning, jf. eksempelvis høringsnotatet punkt 3.3.3.³ Kompetanse Norge er kjent med at dette også gjøres på andre områder, for eksempel i forskrift til integreringsloven av 15. desember 2020 § 62.⁴ Kompetanse Norge antar at det av gjennomførings- og klarhetshensyn kan være et behov for å regulere adgangen til å behandle personopplysninger til forskning og analyse. Kompetanse Norge støtter derfor at adgangen til behandling til forskning og statistikk reguleres, i den utstrekning dette er nødvendig for å tydeliggjøre, samt eventuelt detaljere hvilke opplysninger som kan brukes i hvilke sammenhenger og av hvilke virksomheter. Med en slik regulering vil det antakelig oppstå mindre tvil hva gjelder grensene for hva som omfattes av begrepene forskning og statistikk, samt hvilke informasjonsmengder som ansees relevante. På den annen side kan en slik regulering fremstå begrensende hvis hjemmelsgrunnlaget tilsynelatende avgrenser en behandlingsaktivitet som etter personvernforordningen og personopplysningsloven ellers ville være tillatt.

I denne sammenheng vil Kompetanse Norge trekke frem at ansvaret for utdanning.no ble flyttet fra Utdanningsdirektoratet til Kompetanse Norge den 01.01.2020. Kompetanse Norge har dermed et behov for å behandle personopplysninger til statistikk og analyse for utdanning.no i dag.

² Se også høringsnotatet pkt. 4.5.4.1.

³ «Utdanningsdirektoratet gis hjemmel til å behandle indirekte identifiserbare personopplysninger for å utarbeide statistikk, analyse og til bruk i forskning, når det er nødvendig for å vurdere tilstanden og utviklingen innenfor barnehagesektoren»

⁴ I kraft fra 1.1.2021. Bestemmelsen gjelder likevel forskning og «analyse».

5. Svar på konkrete spørsmål fra departementet

Kompetanse Norge har for øvrig ingen innspill til de konkrete spørsmålene som Kunnskapsdepartementet har stilt.

Med vennlig hilsen

Sveinung Skule
direktør

Cathinca F. Hatlem
avdelingsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signaturer